

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani (judecător L. Lavric)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (judecători N. Budăi, I. Muruianu și V. Efros)

DECIZIE

02 mai 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței,
Judecători

Tatiana Vieru
Maria Ghervas
Ion Druță
Iuliana Oprea
Luiza Gafton

examinând recursul declarat de BC „Victoriabank“ SA,
în cauza civilă în procedura contencioasă la cererea de chemare în judecată înaintată de BC „Victoriabank“ SA împotriva ÎCS „Grand Imobiliare“ SRL, intervenient accesoriu „Infoton-Com“ SRL, cu privire la încasarea dobânzii majorate, penalității de întârziere la plata dobânzii și a taxei de stat,
împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 09 noiembrie 2017, prin care s-a admis apelul declarat de „Infoton-Com“ SRL, prin intermediul avocatului Sidorenco Maxim; s-a casat hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, din 18 iulie 2017; și s-a emis o nouă hotărâre,

C O N S T A T Ă :

La 26 aprilie 2017 BC „Victoriabank“ SA a înaintat o cerere de chemare în judecată împotriva ÎCS „Grand Imobiliare“ SRL (f.d. 4), solicitând: (1) încasarea în beneficiul său, din contul ÎCS „Grand Imobiliare“ SRL, a dobânzii majorate în sumă de 163 157, 08 dolari SUA; (2) încasarea în beneficiul său, din contul ÎCS „Grand Imobiliare“ SRL, a penalității de întârziere la plata dobânzii în sumă de 119 185, 49 de dolari SUA; și (3) încasarea în beneficiul său, din contul ÎCS „Grand Imobiliare“ SRL, a taxei de stat în sumă de 50 000 de lei.

În motivarea acțiunii, BC „Victoriabank“ SA a relatat că la 06 decembrie 2011 a încheiat cu ÎCS „Cristal-Impex“ SRL contractul de credit nr. 5005, prin care a pus la dispoziția ÎCS „Cristal-Impex“ SRL suma de 11 500 000 de dolari SUA, obligația de restituire a căreia a ajuns la scadență în data de 05 decembrie 2015.

A arătat că în temeiul contractului de preluare a datoriei f/n din 07 noiembrie 2014, ÎCS „Grand Imobiliare“ SRL a preluat datoria născută din contractul de credit, compusă din următoarele sume: (1) 6 404 000 de dolari SUA cu titlu de datorie de bază; (2) 853 131, 65 de dolari SUA cu titlu de dobânzi; (3) 110 075, 87 de dolari SUA cu titlu de penalitate de întârziere la plata dobânzii; și (4) 50 000 lei cu titlu de taxă de stat.

A susținut că ÎCS „Grand Imobiliare“ SRL a achitat următoarele sume: (1) 6 404 000 de dolari SUA la 21 noiembrie 2014 cu titlu de datorie de bază; (2) 700 739, 03 dolari SUA la 20 noiembrie 2014 cu titlu de dobândă; și (3) 18 678, 33 de dolari SUA la 21 noiembrie 2014 cu titlu de dobândă.

A specificat că ÎCS „Grand Imobiliare“ SRL nu și-a executat integral obligațiile asumate în baza contractului de preluare a datoriei.

A invocat că potrivit pct. 7.1 din contractul de credit, asupra soldului creditului, care este la dispoziția debitorului, acesta va plăti băncii o dobândă flotantă calculată la rata de 7% anual, iar potrivit pct. 7.5 lit. a) din același contract, dobânda prevăzută la pct. 7.1 va fi calculată începând cu data eliberării mijloacelor bănești debitorului până la restituirea deplină a sumei creditului asupra căreia se calculează dobânda.

A declarat că potrivit pct. 10.1 din contractul de credit, pentru neachitarea la scadență a plăților dobânzilor calculate în baza contractului, debitorul va plăti băncii o penalitate în mărime de 0, 1% pentru fiecare zi de întârziere, care se va aplica la suma dobânzii neachitate.

A notat că în conformitate cu art. 617 alin. (2) lit. a) Cod civil, Nu este necesară somație în cazul în care este stabilită o dată calendaristică pentru executarea obligației.

Prin încheierea Judecătoriai Chișinău, sediul Buiucani, din 05 iulie 2017 (f.d. 46-48), s-a atras în proces „Infoton-Com“ SRL în calitate de intervenient accesoriu.

Prin hotărârea Judecătoriai Chișinău, sediul Buiucani, din 18 iulie 2017 (f.d. 57; 61-64), (1) s-a admis integral acțiunea; (2) s-a încasat în beneficiul BC „Victoriabank“ SA, din contul ÎCS „Grand Imobiliare“ SRL, suma de 163 157, 08 dolari SUA cu titlu de dobândă majorată; (3) s-a încasat în beneficiul BC „Victoriabank“ SA, din contul ÎCS „Grand Imobiliare“ SRL, suma de 119 185, 49 de dolari SUA cu titlu de penalitate de întârziere la plata dobânzii; și (4) s-a încasat în beneficiul BC „Victoriabank“ SA, din contul ÎCS „Grand Imobiliare“ SRL, suma de 50 000 de lei cu titlu de taxă de stat.

La 21 iulie 2017 „Infoton-Com“ SRL a depus, prin intermediul avocatului Sidorenco Maxim, o cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii primei instanțe (f.d. 60), solicitând: (1) casarea acesteia; și (2) emiterea unei noi hotărâri, prin care să fie admisă acțiunea.

În ședința de judecată în apel din 09 noiembrie 2017, reprezentantul „Infoton-Com“ SRL, avocatul Sidorenco Maxim, a depus cererea de apel motivată (f.d. 81-83; 86-90).

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 09 noiembrie 2017 (f.d. 91; 92-98),

s-a admis apelul declarat de „Infoton-Com“ SRL, prin intermediul avocatului Sidorencu Maxim; s-a casat hotărârea primei instanțe; și s-a emis o nouă hotărâre, prin care: (1) s-a respins ca neîntemeiată pretenția privind încasarea dobânzii majorate; și (2) s-a respins ca tardivă pretenția privind încasarea penalității de întârziere la plata dobânzii.

La 28 decembrie 2017 BC „Victoriabank“ SA a depus o cerere de recurs împotriva deciziei instanței de apel (f.d. 103-104), solicitând: (1) casarea integrală a acesteia; (2) menținerea hotărârii primei instanțe; și (3) încasarea în beneficiul său, în mod solidar, din contul ÎCS „Grand Imobiliare“ SRL și al „Infoton-Com“ SRL, a taxei de stat în sumă de 25 000 de lei, achitate la declararea recursului.

În motivarea recursului, BC „Victoriabank“ SA a afirmat că instanța de apel, ajungând la concluzia privind netemeinicia pretenției de încasare a dobânzii majorate, în mod inexplicabil a făcut trimitere la art. 869 Cod civil, care reglementează dobânda în baza contractului de împrumut.

De asemenea, a punctat că mărimea dobânzii majorate se află într-o relație rezonabilă cu rata de bază a Băncii Naționale a Moldovei, iar instanța de apel în mod eronat a considerat că dobânda prevăzută la pct. 7.2 din contractul de credit este o dobândă suplimentară, și nu o dobândă de întârziere.

A evidențiat că instanța de apel a aplicat în mod eronat prevederile art. 271 Cod civil, or „Infoton-Com“ SRL, fiind debitor ipotecar și apărând în proces în calitate de intervenient accesoriu, nu a fost îndreptățit să invoce expirarea termenului de prescripție extinctivă în legătură cu pretenția privind încasarea penalității de întârziere la plata dobânzii.

În acest sens, a precizat că prescripția dată nu a curs în favoarea „Infoton-Com“ SRL.

Mai mult, a susținut că în contradicție cu prevederile art. 271 Cod civil, „Infoton-Com“ SRL nu a depus o cerere prin care să solicite aplicarea prescripției extinctive.

La 06 aprilie 2018, „Infoton-Com“ SRL a depus, prin intermediul avocatului Sidorencu Maxim, o referință (f.d. 111-114), solicitând respingerea recursului și menținerea deciziei instanței de apel.

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 25 aprilie 2018 (f.d. 115), s-a considerat admisibil recursul.

Examinând recursul declarat de BC „Victoriabank“ SA împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 09 noiembrie 2017, studiind materialele dosarului în raport cu prevederile legale care guvernează speța, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia să respingă recursul și să mențină decizia instanței de apel, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă, Instanța, după ce judecă recursul, este în drept să respingă recursul și să mențină decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, precum și încheierile atacate cu recurs.

Cu referire la încadrarea BC „Victoriabank“ SA în termenul de declarare a

recursului, Colegiul relevă următoarele.

Conform art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, Recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Având în vedere că dispozitivul deciziei contestate a fost pronunțat la 09 noiembrie 2017, declararea recursului la 28 decembrie 2017 a fost îndeplinită cu respectarea termenului prevăzut de art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă.

În continuare, verificând, în limitele invocate în recurs și pe baza referinței depuse, legalitatea deciziei instanței de apel, Colegiul constată următoarele temeiuri de respingere a recursului.

Potrivit art. 1236 alin. (1) Cod civil, Prin contractul de credit bancar, o bancă (creditor) se obligă să pună la dispoziția unei persoane (debitor) o sumă de bani (credit), iar debitorul se obligă să restituie suma primită și să plătească dobânda și alte sume aferente prevăzute de contract.

Art. 1236 alin. (3) Cod civil prevede că Față de contractul de credit bancar se aplică prevederile referitoare la contractul de împrumut în măsura în care regulile prezentului capitol nu prevăd altfel sau din esența contractului de credit bancar nu reiese contrariul.

În conformitate cu art. 1237 alin. (1) Cod civil, Părțile contractului de credit bancar pot conveni asupra unei dobânzi fixe sau flotante.

Pct. 7.1 din contractul de credit nr. 5005 din 06 decembrie 2011 (f.d. 8-14) prevede că Asupra soldului Creditului, care este în dispoziția Debitorului, acesta va plăti Băncii o dobândă flotantă calculată la rata de 7% anual.

Colegiul subliniază că dobânda este flotantă, atunci când părțile, la încheierea contractului, convin că, în funcție de anumiți factori (modificarea substanțială a ratei de bază a Băncii Naționale a Moldovei sau a ratei inflației, evoluția pieței monetare etc.), părțile pot renegocia rata dobânzii.

Conform art. 1243 alin. (2) Cod civil, În cazul în care debitorul întârzie să efectueze plățile datorate în baza contractului și părțile nu au convenit în contract asupra unor penalități de întârziere, pentru suma datorată se încasează o dobândă cu 5% mai mare decât rata dobânzii prevăzute în contract.

Astfel, pct. 7.2 din contractul de credit stipulează că Dobânda indicată în p. 7.1 se va majora cu 5 (cinci) puncte procentuale în cazul în care Creditul sau o tranșă a Creditului este restantă. Dobânda majorată se va aplica la Creditul restant sau la tranșa de Credit restantă, începând cu ziua înregistrării restanței la Credit.

În esență, dobânda prevăzută la pct. 7.2 din contractul de credit este una penalizatoare, sancționând neexecutarea obligațiilor de către debitor, dar are și scopul de reparare a prejudiciului cauzat băncii prin neexecutare.

Evaluarea echității financiare a dobânzii și a dobânzii majorate se face în lumina ratei de bază a Băncii Naționale a Moldovei, întrucât aceasta corespunde finalității unei reparări adecvate a prejudiciului suferit de bancă: este rata la care va împrumuta banca fondurile necesare, pe care nu le-a primit de la debitorul său.

Ca efect, debitorul poate cere reducerea sau chiar declararea nulității clauzei referitoare la mărimea dobânzii penalizatoare, dacă va dovedi că prejudiciul cauzat creditorului prin întârziere, inclusiv prin necesitatea atragerii unor fonduri

financiare suplimentare, este mai mic decât suma dobânzii.

În această conjunctură, Colegiul consideră justă concluzia instanței de apel precum că rata de bază a Băncii Naționale a Moldovei stabilită în data de 07 noiembrie 2014, când a fost încheiat contractul de preluare a datoriei, era de 3, 5% anual, din care motiv, dobânda majorată exprimată în valută străină nu se află într-o relație rezonabilă cu rata de bază.

Colegiul reține argumentul recurentului precum că instanța de apel a făcut în mod eronat trimitere la art. 869 Cod civil, care reglementează dobânda în baza contractului de împrumut.

Această carență este compensată prin motivarea oferită de instanța de recurs, cât și de faptul că trimiterea la art. 869 Cod civil nu a produs efecte juridice, norma dată nefiind totuși aplicată de către instanța de apel.

În continuare, cu referire la invocarea de către recurent a netemeinicii aplicării prescripției extinctive, Colegiul observă că, criticile aduse vizează doar dreptul intervenientului accesoriu „Infoton-Com“ SRL de a solicita aplicarea prescripției extinctive, nu și tardivitatea propriu-zisă a pretenției de încasare a penalității de întârziere la plata dobânzii.

Potrivit art. 271 Cod civil, Acțiunea privind apărarea dreptului încălcat se respinge în temeiul expirării termenului de prescripție extintivă numai la cererea persoanei în a cărei favoare a curs prescripția, depusă până la încheierea dezbaterilor în fond. În apel sau în recurs, prescripția poate fi opusă de îndreptățit numai în cazul în care instanța se pronunță asupra fondului.

Norma dată nu utilizează termenul „parte” sau „pârât”, ci expresia „la cererea persoanei în folosul căreia a curs prescripția”, adică în folosul oricărui participant la proces cointerestat. Prin urmare, o astfel de formulare permite și intervenientului accesoriu să vină cu cererea despre omiterea termenului de prescripție. În caz contrar, intervenientul accesoriu ar fi lipsit de posibilitatea de a-și apăra drepturile pe cale judecătorească.

În speță, instanța de apel corect a conchis că „Infoton-Com“ SRL, fiind debitor ipotecar, poate fi considerată persoană în folosul căreia a curs prescripția.

Or, în conformitate cu art. 454 alin. (2) Cod civil, Gajul se află în legătură cu obligația garantată prin gaj, reprezintă un raport de drept accesoriu față de obligația principală și este condiționat în timp de durata acesteia dacă legea sau contractul de gaj nu prevede altfel.

Astfel, caracterul accesorial al gajului îi determină existența: gajul subzistă numai atâta timp cât există obligația pe care o garantează.

De asemenea, este declarativ și argumentul recurentului precum că, în contradicție cu prevederile art. 271 Cod civil, „Infoton-Com“ SRL nu a depus o cerere prin care să solicite aplicarea prescripției extinctive.

Colegiul evidențiază că „Infoton-Com“ SRL a invocat prescripția în referința depusă până la încheierea dezbaterilor în fond (f.d. 43-44).

Față de cele ce preced, ținând cont că decizia instanței de apel este întemeiată și legală, Colegiul va respinge recursul și va menține decizia instanței de apel.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a) și alin. (3) Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

DECIDE:

Se respinge recursul declarat de BC „Victoriabank“ SA.

Se menține decizia Curții de Apel Chișinău din 09 noiembrie 2017, emisă în în cauza civilă în procedura contencioasă la cererea de chemare în judecată înaintată de BC „Victoriabank“ SA împotriva ÎCS „Grand Imobiliare“ SRL, intervenient accesoriu „Infoton-Com“ SRL, cu privire la încasarea dobânzii majorate, penalității de întârziere la plata dobânzii și a taxei de stat

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,

Tatiana Vieru

Judecători

Maria Ghervas

Ion Druță

Iuliana Oprea

Luiza Gafton